

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per
Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum,
quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia
Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 80. An & in quibus casibus dispensare possit, & indulgentias
concedere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](#)

num exinde etiam dicendum Vicarius Episcopi, dixi q. 448. Idem esse de Capitulo vacantis Ecclesiae non cathedralis, omnimodè tamen exemptæ. Item de Capitulo Ecclesiæ collegiatæ, quæ est titulus Cardinalis, eo defuncto, dixit q. 449. & q. 450. An verò sic etiam transeat jurisdictione ad Capitulum ecclesiæ collegiatæ alterius non exemptæ vacanti, saltem, dum ejus Praepositus vel Decanus habeat jurisdictionem annexam suæ dignitati in ea ecclesia & capellis annexis, & in ejus clericis privativè seu excluso Episcopo, controvertunt AA. utriusque partis sententias una cum rationibus retuli, q. 451. Non transire jurisdictionem ad Capitulum ecclesiæ regularis non exemptæ, Prælatura vacante, sed ad Episcopum, cui subjecta, & quod, si hic administratore nullum constitutus, posse Priorem vel Seniorem tantisper gubernare alios eisque præcipere, eti jurisdictionem propriè non exerceat, dixi. q. 453. uti nec ea transit ad Capitulum, Episcopo vel Prælato alio exemplo excommunicato, suspenso, sed recurretum ad Papam, qui providebit interea de administratore, Episcopo tamen lapsio in hæresin devolvetur ea ad Capitulum, utpote Sede tunc, non interpretativè, sed verè vacante, ut dixi, q. 454.

Quæst. 76. In qua jurisdictione, & in quibus succedat vel non succedat Episcopo Capitulum?

1. **R**esp. Ad primum: Capitulum succedit Episcopo in jurisdictione tam temporali, quam spirituali àequa terra, exceptis iis, quæ jus commune excipit, aut Papa specialiter interdit, ut dixi, q. 456. & q. 457. An verò succedat ei in jurisdictione tam contentiose seu necessaria, quæ in voluntaria seu gratiose, controvertunt AA. quorum sententias retuli, q. 458.

2. Resp. Ad secundum: non succedit in iis, quæ Episcopo jure speciali competunt, eti alias sive jurisdictionis; limitantibus tamen id aliis, q. 459. Contrarium est, seu succedit in jurisdictione, quæ ex consuetudine competit Episcopo ut Episcopo; uti & in iis, quæ ex privilegio in perpetuum concessio competit Episcopo. q. 460. An & qualiter succedat in jurisdictione delegata, diversimodè & confusè tatis explicitant AA, de quo vide me. q. 461. in eo melius convenienter, quod non succedat Episcopo in iis, quæ competunt seu concessa sunt Episcopo alteriè Prælato speciali jure ratione dignitatis; uti nec quo ad facultatem interveniendi alicui alteri, aut præbendi de necessitate consili, Ego. q. 462. & q. 463. Neque in jurisdictione, quam Episcopus simul cum alio distincto à Capitulo exercet. q. 464. Illud indubitatum, quod non succedat in iis, quæ sunt Ordinis Episcopalis; quamvis ea committere possit alteri seu exercere per alium q. 465. Non succedit in emolumenit provenientibus ex jurisdictione, sed ea reservantur Episcopo successori. De quibus tamen emolumenit id intelligentum, vide q. 465.

Quæst. 77. An & qualiter Capitulum condere possit statuta?

Resp. Capitulum Sede vacante majore pollens potestate quam Vicarius Episcopi, ut dixi

q. 470. cum Laym. in c. cum generali, de off. Vicar. in 6. Sbroz, & aliis, potest condere statuta, non tantum de rebus pertinentibus ad Capitulum. V.g. qualiter congregari debeat, vel distributiones dividi, ut Barbos. juris. eccles. l. 1. c. 32. num. 7. &c. cùm etiam Sede plena absque consentu Episcopi id possit. Pignat. Tom. 10. conf. 138. à num. 16. Castrop. tr. 7. d. 1. p. 23. num. 26. Ego. cit. q. 470. Sed etiam tanquam successor Episcopi super competentibus Episcopo ratione jurisdictionis (non tamen in competentibus illi jure speciali) & omnibus pertinentibus ad gubernationem Ecclesiæ, & cultum divinum promovendum; item obligatoria totam diæcclin, quæque de te sint perpetua & duratura etiam accedente Episcopo novo; quamvis is ea pro libitu, non fecus, ac aliorum suorum prædecessorum statuta revocare possit. Ea tamen, quæ tangunt totum statum ecclesiæ, vel sunt de rebus arduis, sicut aliæ Sede plena sine consensu Episcopi, sic etiam Sede vacante Capitulum videtur non posse decernere. Potest insuper juxta dicta à me. q. 471. Capitulum statutorum suorum transgressores punire, utpote quod necessarium est ad legis seu statuti executionem.

Quæst. 78. An possit de delictis inquirere, ea cognoscere & punire?

Resp. Potest Capitulum Sede vacante, etiam extra visitationem de delictis contra certas personas inquirere (etiam syndicando tam suos, quam defuncti Episcopi Officiales, ut dixi, q. 473. etiam cognoscere de causis suspicionum propositis contra suum Vicarium, ut dicitur. q. 474.) item cognoscere aliorum causas judiciales, etiam criminales, et in specie de crimen hæresi, procedere contra hæreticos non exemptos. Punire crimina & excessus, etiam devenire ad degradationem clerici verbalem; non tamen ad actualem & solennem. Quin & cum secularibus ad penam capitisi, ubi hæc suprema jurisdictione annexa Episcopatu. q. 475.

Quæst. 79. An possit ferre censuras, & ab iis aliusque casibus absolvere?

Resp. Ferre censuras, & nominatim excommunicare quatensis id poterat Episcopus, suspender ab officio & beneficio (non tamen juxta aliquos suspensione perpetua aut diuina) & interdicere potest Capitulum. q. 473. Potest etiam absolvere ab excommunicatione carterisque censuris, ubi id poterat Episcopus. q. 476. item ut dicitur, q. 477. absolvere in foro conscientia à quibus cunque casibus occultis Papæ reservatis, & in specie ab hæresi, & consequenter à reservatis Episcopo.

Quæst. 80. An & in quibus casibus dispensare possit, vel etiam aggratiare, & indulgentias concedere?

1. **R**esp. Ad primum: dispensare potest in irregularitatibus, & in casibus omnibus, in quibus poterat Episcopus, & consequenter in votis, juramentis, cum illegitimis ad Ordinis minores & beneficium simplex q. 478. & 479. Qualiter vero

verò dispensare possit in interstitiis ordinum non nisi in iis casibus, in quibus dare potest dimissorias, & non nisi cum arctatis intra primum annum vacantiæ, vide qu. 480.

2. Resp. Ad secundum & tertium: Capitulum Sede vacante potest aggratiare, seu pœnam post latam à se vel defuncto Episcopo sententiam remittere; cùm id pertineat ad jurisdictionem ordinariam Episcopi, alii contrarium tenentibus. qu. 481. Sic etiam juxta probabiliorem concedere potest indulgencias; eò quod id sit actus jurisdictionis.

Quæst. 81. Quid possit circa approbando & reprobando confessarios?

R Esp. Potest approbare confessarios. Idque extendendum ad Capitula inferiora, quorum Praelatus exemptus jurisdictionem episcopalem habebat in populum fidelium, secus, si non habebat illam in populum seculari. q. 483. Sic etiam sémel approbatos à defuncto Episcopo Seculares revocare potest ad examen, & inventos inidoneos reprobare. Idem quantum est de jure communi, potest circa regulares, quod minus tamen id possit, obstant eorum privilegia, quæ tamen non obstant, quin id possit Episcopus Successor defuncti. qu. 484.

Quæst. 82. Quid possit quo ad Cognitionem Causarum arduarum, matrimonialium, feudalium?

R Esp. Cognitio quarumcunque causarum ecclasticarum quod ad primam instantiam transit ad Capitulum. qu. 485. Potestque cognoscere ardias, & inter has etiam causas matrimoniales, non tamen, si quæ fuissent specialiter delegata Episcopo ejusè Vicario; uti nec alias valde ardias. qu. 486. Sed neque cognoscere potest causas feudales, aut etiam infeudare, seu novas investitures concedere, vel veteres renovare, vel feudalitatis juramentum à feudataris recipere: Secus tamen, si feudum spectaret ad Episcopum & Capitulum simul. qu. 788.

Quæst. 83. Quid possit quo ad assistendum Matrimonio?

R Esp. Potest assistere matrimonio, alterique ut ei assistat, date licentiam. qu. 487.

Quæst. 84. Quid possit quo ad ultimas Voluntates & Additionem Hæreditatis?

1. R Esp. Ad Primum: Potest exequi, immo & commutare ultimas voluntates defunctorum, quatenus id jure ordinario competebat Episcopo; secus, si jure speciali. Sic etiam potest compellere alios executores ad exequendum testamento intra annum, & iis negligentibus, illud per se exequi potest. Item compellere executores piarum voluntatum, etiam religiosos ad dannas rationes executionis. qu. 489. Ut & exigere rationes ab administratoribus piorum locorum. qu. 490.

2. Resp. Ad Secundum: Adire hæreditatem ecclesiæ legatam potest, quam tamen Episco-

pus Successor, ubi damnosam reperit Ecclesiæ, poterit is beneficio restitutionis in integrum eam repudiare. qu. 491.

Quæst. 85. Quid possit circa Alvenationem bonorum Ecclesiæ & litigandum super iis?

1. R Esp. Ad Primum: Potesi quidem Capitulum autorizare alienationem bonorum ecclesiæ inferioris in casu, quo id poterat Episcopus. qu. 492. non tamen donare jura Episcopatus, aut alienare bona immobilia aut mobilia pretiosa, quæ servando servari possunt (secus est de bonis mobiliis, quæ servando servari possunt; ea enim ab illo distrahi possunt, etiam sine autoritate superioris) ecclesiæ vacantis, aut ea ad suam mensam transferre (uti nec bona seu emolumenta obvenientia ratione jurisdictionis Sede vacante, spectantia alias ad Episcopum inter se dividere aut absumere de quo & illius limitatione q. 499.) aut quicquam immutare, quod Episcopo futuro cederet in præjudicium. Nisi forte alienatio cederet in magnam ecclesiæ utilitatem, & tunc daretur ecclesiæ defensor, præmisso tractatu & cognitione causa. Aut ingrueret Casus maximæ necessitatis, ut neque alienatio deferri posset ad futurum Successorem, neque recurri ad Papam. De cætero extra dubium est, quin possit vacantis Episcopatus bona transferre, accedente autoritate Papæ, & dato ab eo ad hoc defensore iurium & bonorum Episcopali. Circa quam authoritatem si facta alienatio, potest Episcopus successor eam rescindere, vel, si cedat in utilitatem ecclesiæ, eam confirmare. Regulariter autem, Capitulo Sede vacante occupante vel dilapidante bona ad ecclesiæ vel successorem spectantia, Canonicos ab officio & beneficio suspensi, usque dum ea restituant, ajung plures. Ut hæc omnia dixi & AA. testimonij stabilivi. qu. 493.

2. R Esp. Ad Secundum: Sed neque Capitulum Sede vacante & carente legitimo defensore, sicutem super ecclesiæ bonis & iuribus inchoare, aut à Praelato defuncto inchoatam, sive agendo, sive respondendo prosequi potest. Secus est de Capitulo Ecclesiæ inferioris vacantis, quod, interveniente auctoritate episcopal, potest in iudicio agere super bonis & iuribus suis, maximè, ubi vacantia diutius iuratura. Et hæc intelligenda de bonis & iuribus propriis Episcopo seu Praelature, aut eidem & Capitulo communis, controversis, exigentibus cognitionem definitionemque judicialem! secus est de bonis privativè ad Capitulum spectantibus. qu. 494. uti nec judicare potest de causis pertinentibus ad Episcopum super proprietate aliquius certi juris seu jurisdictionis. qu. 495.

Quæst. 86. Quid possit Capitulum circa accipendum mutuo pecuniam, & exigendum subsidium caritativum?

R Esp. Non potest accipere mutuo pectinias, eoque nomine obligare ecclesiæ, niſi tortè pro necessitatibus ecclesiæ vacantis dilationem non patientibus. qu. 497. Quemadmodum etiam in eo casu, non extra illum, postulare potest subsidium caritativum; quod tamen statuto suo aliave dispositione minuerit nequit; quin etiam ex Casu f. 3 tionis,